

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

Warszawa, data: 13 maja 2025 r.

znak sprawy: DKF-VIII.6814.5.2025.MW

identyfikator koszulki: 3170090

telefon: 22 273 79 41

e-mail: Mateusz.Wrobel@mfipr.gov.pl

wg rozdzielnika

**Dotyczy: wybranych zagadnień związanych z wyborem projektów do
dofinansowania oraz zawieraniem umów o dofinansowanie projektu.**

Szanowni Państwo,

w toku prac Zespołu do spraw koordynacji procesu legislacyjnego wdrażającego deregulację pojawiają się propozycje dotyczące wprowadzenia zmian w obszarze funduszy europejskich. Mają one charakter regulacyjny, niemniej często nie dotyczą uchylenia wybranych obowiązków czy zniesienia określonych norm prawnych, ale w istocie mają polegać na wzmocnieniu lub wyegzekwowaniu stosowania obowiązujących zasad oraz wykluczeniu negatywnie odbieranych praktyk instytucji poprzez wprowadzenie nowych przepisów lub procedur.

Prowadzi to do wniosku, że powodem zgłaszania wspomnianych propozycji są nie tyle faktyczne obciążenia biurokratyczne i bariery prawne, ale przede wszystkim praktyka i sposób działania części instytucji. Wobec tego, w kontekście postulatów przekazywanych do opinii Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, chciałabym wskazać na cele wybranych przepisów prawa określających sposób realizacji programów finansowanych ze środków funduszy europejskich oraz na wynikające z nich zasady lub pożądany sposób ich stosowania.

Przed wszystkim chciałabym zwrócić uwagę, że właściwe instytucje nie mają żadnych podstaw do kwestionowania elektronicznych dokumentów urzędowych. Niezależnie od formy, w jakiej jest on przedstawiany, dokument urzędowy korzysta z domniemania prawdziwości i potwierdza to, co w nim stwierdzono.

Tym samym niezrozumiała byłaby praktyka wymagania od wnioskodawców oświadczeń potwierdzających zgodność takich dokumentów ze stanem faktycznym lub poświadczania przez nich za zgodność dokumentów elektronicznych wydanych przez inne instytucje. Każdy dokument, któremu prawo przyznaje walor dokumentu urzędowego lub traktuje go równoważnie, musi być uznawany przez wszystkie instytucje.

Dodatkowo, w kontekście przepisu art. 47 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, dotyczącego żądania od wnioskodawców przedstawienia stosownych zaświadczeń i oświadczeń, chciałabym przypomnieć o kluczowych kwestiach związanych z oświadczeniami.

1. Oświadczenia potwierdzają stan prawny lub faktyczny. Wymaganie ich złożenia nie może być sposobem zobowiązywania wnioskodawców do deklarowania przez nich dokonania określonych czynności w przyszłości. Jednocześnie oświadczenia nie mogą służyć do informowania wnioskodawców o istniejących obowiązkach prawnych ani potwierdzania przez nich zapoznania się z określoną dokumentacją (np. regulaminem wyboru projektów).
2. Obowiązek składania przez wnioskodawców oświadczeń musi uwzględniać ekonomikę postępowania. Oznacza to, że powinien być on egzekwowany wyłącznie w sytuacji, gdy potwierdzenie danego faktu lub stanu jest absolutnie niezbędne do oceny projektu lub objęcia go dofinansowaniem i jest adekwatne do etapu postępowania, na którym pojawia się ten wymóg.
3. Instytucja powinna rozważyć zasadność wymagania od wnioskodawcy oświadczeń dotyczących kwestii, które i tak będą podlegały obowiązkowej weryfikacji przed zawarciem umowy o dofinansowanie (np. oświadczenie o niewykluczeniu z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie przepisów odrębnych). Ponadto oświadczenia, ze względu na wymogi audytowe związane z obowiązkiem ich weryfikacji, powinny być odbierane wyłącznie wtedy, gdy ich weryfikacja nie zakłada sprawdzenia wszystkich z nich. W przypadku konieczności potwierdzania faktu lub stanu prawnego wobec wszystkich wnioskodawców wymaganie oświadczeń jest niecelowe.

Kolejnym obszarem, na który chciałabym zwrócić uwagę, jest sposób prowadzenia przez instytucje zarządzające harmonogramów naborów wniosków o dofinansowanie. Indykatywność harmonogramów, wynikająca z art. 49 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, nie stanowi uzasadnienia dla ich nieprzewidywalności. Podważa ona zaufanie do instytucji i zaprzecza roli harmonogramów, jaką jest zapewnienie potencjalnym wnioskodawcom rzetelnych informacji na temat planowanych naborów.

Zmiany harmonogramów na krótko przed terminem, w którym zawarte w nich plany powinny się materializować, mogą być odbierane jako brak rzetelności instytucji, nieumiejętne planowanie oraz lekceważenie potencjalnych

wnioskodawców. Działanie takie naraża ich na marnowanie cennych zasobów i ponoszenie kosztów pomimo uzasadnionych oczekiwań co do określonych działań instytucji.

Jednocześnie wspomniane powyżej negatywne skutki może wzmacniać w szczególności usuwanie z harmonogramów naborów w połączeniu z brakiem przedstawienia jakichkolwiek przekonujących wyjaśnień takiego działania. Pomimo tego, że harmonogramy mają w odbiorze być swego rodzaju zobowiązaniem instytucji i służyć informowaniu o planowanych naborach z wyprzedzeniem, to przy tego typu praktykach będą odbierane jako wprowadzające w błąd i opierające się na pełnej dyskrecjonalności instytucji co do ich zawartości. To z kolei może podważać celowość ich istnienia.

Dodatkowo praktyka stojąca za postulatem odzwierciedlonym procedowaną aktualnie zmianą Wytycznych dotyczących wyboru projektów na lata 2021-2027 nie odpowiada funkcji, jaką mają spełniać harmonogramy. Przestają bowiem odnosić się one w pełni do planów instytucji dotyczących przeprowadzania postępowań, w praktyce stając się wyłącznie odzwierciedleniem bieżących decyzji i działań instytucji. Jest to niedopuszczalne w kontekście celu i uzasadnienia, dla którego ustanowiono ten instrument.

Ostatnią kwestią, która wymaga poruszenia, jest zagadnienie zawierania umów o dofinansowanie projektu i związanych z tym terminów. Ze względu na charakter umowy i wymogi prawne, które ograniczają swobodę stron odnośnie do ustalenia jej treści oraz nakładają na beneficjenta szereg wymaganych przez prawo obowiązków, to etap przygotowań do jej zawarcia jest właściwym dla przewidzenia proporcjonalnych rozwiązań zapewniających możliwie równoprawne traktowanie obu stron przyszłej umowy oraz służących temu, aby uzasadnione oczekiwania wnioskodawcy co do jej podpisania w określonym terminie były spełnione. Sprzeczne z tym podejściem byłoby narzucanie wnioskodawcom rygorystycznych terminów na skompletowanie i dostarczenie dokumentacji niezbędnej do zawarcia umowy, w sytuacji w której weryfikacja tej dokumentacji oraz podpisanie umowy następowałoby w znacząco późniejszym terminie.

Ponadto brak informacji dla wnioskodawcy, kiedy może spodziewać się zawarcia umowy należy traktować jako element podważający przejrzystość przyznawania funduszy europejskich. Stwierdzenie to uzasadnia fakt, że termin zawarcia umowy może wpływać na wykonalność bądź efektywność projektu. Z tego powodu zasadne będzie ustalenie przez instytucje określonych zasad lub procedur uwzględniających określanie takich terminów na zawarcie umów, które będą proporcjonalne do wyznaczanych przez instytucje terminów dla wnioskodawców na skompletowanie i dostarczenie dokumentów wymaganych do zawarcia umowy.

Wobec powyższego, zachęcam Państwa do bezwzględnego wyeliminowania wszelkich praktyk, które nie są wymuszane przez przepisy prawa, a których negatywne skutki dla wnioskodawców lub beneficjentów bądź dla efektywności

samych procedur wynikają z nadinterpretacji lub nieodpowiedniego stosowania istniejących regulacji lub abstrahowania od celów, dla których je wprowadzono, także w obszarach innych niż te, na które wskazałam. Działaniu każdej z instytucji powinno przyświecać poszukiwanie takich rozwiązań, których dodatkowym pożądanym skutkiem będzie znoszenie barier administracyjnych, ograniczanie niepotrzebnych wymagań, skracanie procedur administracyjnych oraz obniżanie kosztów dla ubiegających się i korzystających z dofinansowania funduszy europejskich, przy zachowaniu niezbędnych wymogów zapewniających prawidłowe wydatkowanie środków publicznych.

Z poważaniem

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

/podpisano elektronicznie/

Rozdzielnik do pisma DKF-VIII.6814.5.2025.MW:

Marszałkowie województw:

1. Pani Renata Janik, Marszałek Województwa Świętokrzyskiego
2. Pan Marcin Kuchciński, Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego
3. Pan Szymon Ogłaza, Marszałek Województwa Opolskiego
4. Pan Piotr Całbecki, Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego
5. Pan Wojciech Saługa, Marszałek Województwa Śląskiego
6. Pan Olgierd Geblewicz, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego
7. Pan Artur Kosicki, Marszałek Województwa Podlaskiego
8. Pan Łukasz Smółka, Marszałek Województwa Małopolskiego
9. Pan Władysław Ortyl, Marszałek Województwa Podkarpackiego
10. Pan Marcin Jabłoński, Marszałek Województwa Lubuskiego
11. Pan Paweł Gancarz, Marszałek Województwa Dolnośląskiego
12. Pani Joanna Skrzydlewska, Marszałek Województwa Łódzkiego
13. Pan Jarosław Stawiarski, Marszałek Województwa Lubelskiego
14. Pan Mieczysław Struk, Marszałek Województwa Pomorskiego
15. Pan Adam Struzik, Marszałek Województwa Mazowieckiego
16. Pan Marek Woźniak, Marszałek Województwa Wielkopolskiego

Instytucje zarządzające programami krajowymi:

1. Pan Maciej Aulak, Dyrektor Departamentu Programów Pomocowych, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
2. Pan Piotr Krasuski, Dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
3. Pan Grzegorz Orawiec, Dyrektor Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
4. Pan Jarosław Orliński, Dyrektor Departamentu Programów Infrastrukturalnych, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
5. Pan Rafał Sukiennik, Dyrektor Departamentu Rozwoju Cyfrowego, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
6. Pani Małgorzata Wierzbicka, Dyrektor Departamentu Programów Ponadregionalnych, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Do wiadomości:

Pan Piotr Zygałło, Dyrektor Departamentu Programów Regionalnych, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Pani Beata Pałucka, Dyrektor Departamentu Zgodności i Rozliczeń Środków Europejskich, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Pan Dominik Zalewski, Dyrektor Departamentu Audytu Środków Publicznych, Ministerstwo Finansów